

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ГУМАНІТАНИХ НАУК

УКРАЇНСЬКА МОВА НА ЛІНГВІСТИЧНІЙ КАРТІ СВІТУ

Виконали:
студентки гр. УП-11-1
Шаповал А.,
Кріпак Т.

Перевірила:
Косенко О.С.

м.Дніпропетровськ - 2012

Мета:

*Узагальнити знання
про українську мову на
лінгвістичній карті
світу та встановити її
роль як засіб
міжкультурної
комунікації*

План:

1. Історія української мови
2. Значення мови для відновлення української державності в часи СРСР
3. Українська мова серед інших мов світу
4. Українська мова в світі
5. Засоби милозвучності української мови
6. Висновок
7. Список використаної літератури і джерел

*Українська мова -
східнослов'янська
мова, входить до
однієї підгрупи з
білоруською та
російською*

**Подібно до цих мов українську
записують кирилицею.
Історично білоруська та
українська мови походять з
давньоруської
(давньоукраїнської) -- розмовної
мови Київської Русі.
Найближчою генеалогічно до
української є білоруська мова,
адже обидві ці мови походять від
давньоукраїнської і почали
окремо розвиватися, починаючи
з 15-17 століть**

1. Історія української мови

Історія походження та становлення української мови до сьогодення є об'єктом гострих суперечок, як суто мовознавчого, так і політичного характеру. Розвиткові знань про ранню історію української мови заважав брак державної незалежності України

Більшість відомостей про мову розглядали крізь призму чужоземних, передусім російських, концепцій. Існування окремої української мови не було загально визнаним до початку ХХ століття, коли українська мова розглядалась як «малоросійський діалект» російської мови. Окремі росіяни дотримуються подібних поглядів на українську мову до сих пір

Періодизація мовної політики в Україні за радянської доби.

1. Русифікація - продовження мовної політики Російської імперії (1917-1923);
2. Українізація - терпимість (1923-1932);
3. Переслідування - зросійщення (1932-1957);
4. Хрущовська «відлига» (1958-1962);
5. Шелестівський період: помірний поступ (1963-1972);
6. Щербицький «застій»: послідовне пригнічення (1973-1989);
7. Горбачовська «перебудова» (1990-1991)

української державності в часи СРСР

*Наша мова зазнала
утисків знаходячись
під владою Російської
імперії, а згодом СРСР.*

*У часи тоталітарного
режиму багато митців
не могли реалізувати свій
письменницький талант,
а тому були змушені виїхати
за кордон.*

У 20-х-на початку 30-х років ХХ століття в колишній УСРР здійснено чимало заходів, спрямованих на те, щоб подолати відставання в розвитку певних стилів української мови

24 серпня 1991 року була проголошена незалежність України. Державною мовою стала українська, що було затверджено в ст.10 Конституції України прийнятою Верховною Радою 28 червня 1996 року

3. Українська мова серед інших мов світу

У світі налічується понад 5,5 тисяч мов. Більшість із цих мов не мають своєї писемності і державного статусу, ними послуговується невелика кількість мовців

Українська мова є національною мовою близько 47 мільйонів українців і однією з робочих мов

Де тільки немає сьогодні наших земляків та їхніх численних нащадків, які є громадянами кількох десятків країн на різних континентах! У Південній Америці (Аргентина, Болівія і Перу, Бразилія, Венесуела, Парагвай, Уругвай, Чилі) та Північній Америці (Канада, Мексика, США) – тут живе більше 75% від загальної кількості зарубіжних українців, у Австралії, Європі (Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Греція, Данія, Іспанія, Італія і Ватикан, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Польща, Румунія, Угорщина, ФРН, Фінляндія, Франція, Чехія, Словачія, Швейцарія, Швеція, Югославія), Азії (Ізраїль, Іран, Китай, Туреччина), Африці ... В умовах багатоетнічного оточення вони зберігають у своєму середовищі українську мову, народні звичаї, культурні, мистецькі, побутові традиції, зрештою свою національну самобутність

*Сучасний світ знає, що
державність мови є
універсальною формою
об'єднання людей в одне
ціле, в один народ*

*За рішенням ЮНЕСКО 21-го
лютого всі народи Землі
відзначають Міжнародний
день рідної мови. Мова є душою
нації, її генетичним кодом, у її
глибинах народилося багато з
того, чим може гордитися
наш народ*

5. ЗАСОБИ МИЛОЗВУЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Носії української мови підкреслюють передусім її милозвучність. "Те, що українська мова відзначається особливою милозвучністю, відомо здавна, і, здається, ніхто не сумнівається в цьому тепер..." - пише дослідник Тоцька Н.І.

Про красу й приємність звучання української мови є більш ніж достатньо усних і писемних свідчень, у тому числі загальновідомих, і звичайних іномовців, і видатних діячів, і фахівців, а з їхніх слів - і українців

✓ Найуживанішим засобом милозвучності мови є фонетичне чергування [у] з [в] та [і] з [й].

Прийменник і префікс в звучить і пишеться між двома голосними, після голосного перед приголосним, перед голосними на початку речення;

Прийменник і префікс у вимовляється і пишеться між літерами, що позначають приголосні, на початку речення перед приголосним, перед наступними в, ф та сполученням літер хв, льв незалежно від того, на який звук закінчується попереднє слово, після паузи перед приголосним;

✓ [і] з [й] чергуються у тих самих випадках, що й [у] з [в].

Іноді прийменник у вживається у варіантах ув, уві, вві.

У деяких випадках чергування [у] з [в], [і] з [й] не відбувається: у власних назвах (Удод, Вроцлав); у словах, де зміна початкового [у] чи [в] веде до зміни значення слова (вправа і управа, вдача і удача); [і] з [й] не чергуються при зіставленні понять (минуле і сучасне); у словах іншомовного походження (до інституту)

Після приголосних вживаються частки би, же, після голосних — б, ж: зробив би, зробила б, зібрав же, зібрала ж

У кінці деяких префіксів, у прийменниках та прислівниках можуть додаватись або відкидатись голосні звуки: відірвати, переді мною.

Прийменник з може мати варіанти із, зі, зо: із хмари, зі свого

Перед приголосними вживаються форми дієслів на -ся, перед голосними на ~сь:

зібралися всі; зібрались усі; але після приголосного — завжди -ся: дивляться, дивишся

ВИСНОВОК

Українська мова – національне надбання українського суспільства, вона повинна охоронятися та підтримуватися державою.

Мовна політика як одна із складових частин державної має бути спрямована на забезпечення оптимального функціонування української мови в усіх сферах життя українського суспільства, їх подальшого розвитку та взаємодії.

Список використаної літератури і джерел

1. Гуцало С.; «Україна і арабський схід: історія взаємовідносин» // Дивослово, 2003 р. №11;
2. Карпенко Н.; «Мова і метод соціолінгвістики» // Українознавство, 2005 р. № 2;
3. Нечепоренко Л.; «Підручник з української мови для чужоземців» // Дивослово. - 2008 р. №3;
4. <http://www.osvita.org.ua>;

